

**UCHWAŁA Nr 6/2020
KOMISJI EWALUACJI NAUKI
z dnia 14 maja 2020 r.**

**w sprawie projektu rozporządzenia zmieniającego
rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r.
w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej.**

Działając na podstawie art. 274 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, 374 i 695), Komisja Ewaluacji Nauki zapoznała się z projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (projekt rozporządzenia zmieniającego z dnia 29 kwietnia 2020 r.).

Stanowisko Komisji w sprawie projektu rozporządzenia zmieniającego, zawierające uwagi i postulaty, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

**Przewodniczący
Komisji Ewaluacji Nauki
prof. dr hab. Błażej Skoczeń**

**Uwagi Komisji Ewaluacji Nauki do projektu rozporządzenia zmieniającego
rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w
sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej**

Komisja Ewaluacji Nauki zapoznała się z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020, poz. 695). Ponadto, Komisja zapoznała się z nowelizacją ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. „Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (nowelizacja z dnia 28 kwietnia 2020).

Komisja Ewaluacji Nauki zapoznała się również z projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (projekt rozporządzenia zmieniającego z dnia 29 kwietnia 2020 r.). Komisja jest zdania, że zaproponowane w projekcie rozporządzenia rozwiązania są w większości zasadne, a ich źródłem stały się intensywne prace prowadzone w Komisji nad przygotowaniem ewaluacji i kategoryzacji podmiotów prowadzących działalność naukową.

Komisja Ewaluacji Nauki uważa jednak, iż zaproponowane w projekcie rozporządzenia zmiany nie są wystarczające i stanowią jedynie przyczynek do uzyskania spójnego i w pełni satysfakcjonującego zbioru regulacji determinujących prawidłowy przebieg procesu ewaluacji jakości działalności naukowej i kategoryzacji podmiotów w dyscyplinach nauki. W tym kontekście, Komisja Ewaluacji Nauki przedkłada Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego następujące uwagi do projektu rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2020 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej z dnia 22 lutego 2019 r.:

I Uwagi ogólne

1. Podział oraz odrębna punktacja za artykuły naukowe za lata 2017-2018 i za lata 2019-2021 nie jest zasadna zwłaszcza, że w przypadku monografii i patentów taki podział NIE ma miejsca. Postulowana jest ocena wszystkich publikacji według jednej listy 2019 (uaktualnianej) lub, alternatywnie, przeskalowanie punktacji dla artykułów z lat 2017-2018.
2. Postuluje się zmianę limitu slotów przypadających na autora z 4 na 5. Część osób ma już wypełnione sloty publikacjami. Utrzymanie liczby slotów w stosunku do rozszerzonego okresu ewaluacji dotknie w szczególności wybitnych badaczy, którzy mają już wypełnione sloty dobrymi lub bardzo dobrymi publikacjami, a ich praca publikacyjna w roku 2021 nie będzie istotna z punktu widzenia ewaluacji.
3. Dorobek publikacyjny słuchaczy studiów doktoranckich w ewaluacji powinien być uwzględniony tak, jak słuchaczy szkół doktorskich. Doktoranci mają własne projekty badawcze (np. Preludium NCN, realizowane na danym Wydziale), w ramach których

powstawały publikacje. Przy obecnym zapisie projekty doktorantów będą uwzględniane w ocenie dziedziny, a publikacje już nie.

4. Należy uwzględnić specyfikę pracy w podmiotach naukowych o różnym charakterze poprzez ustalenie wartości referencyjnych w dyscyplinie nauki odrębnie dla każdego typu podmiotów. W szczególności, wartości referencyjne powinny być odrębne dla uczelni akademickich oraz instytutów PAN, tak jak to miało miejsce w poprzednich ewaluacjach. Pozwoli to na uwzględnienie faktu, iż połowa czasu pracy w uczelniach jest poświęcona na realizację zadań dydaktycznych (działalność podstawowa), a połowa na realizację badań naukowych.

II Uwagi szczegółowe

1. Proponuje się uwzględnienie w kryterium II programów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak DIALOG, Społeczna Odpowiedzialność Nauki, itd. oraz innych projektów finansowanych w ramach programów ministerialnych. W wersji minimalnej postuluje się rozszerzenie katalogu o programy MNiSW mające charakter konkursowy, a wersji maksymalnej o wszystkie programy resortowe rozdzielane w sposób konkursowy.
2. Należy uwzględnić w nowelizacji rozporządzenia zapisy, które pozwolą uwzględniać tzw. osiągnięcia resztkowe tj. gdy do wypełnienia limitu $3N$ dla jednostki pozostał ułamek slotu, a kolejna publikacja (osiągnięcie) przekracza ten ułamek i tym samym przekroczony zostaje limit. Podobna kwestia dotyczy wypełniania 4 slotów przypadających na autora w sytuacji, kiedy do ich wypełnienia zabraknie frakcji mniejszej aniżeli wartość udziału jednostkowego wynikającego z kolejnej dostępnej publikacji. Jeżeli zatem po uwzględnieniu ostatniego udziału jednostkowego suma przekroczy dopuszczalny limit (4), uwzględnia się odpowiedni ułamek ostatniego udziału jednostkowego. Podobnie w przypadku limitu $3N$, jeżeli po uwzględnieniu ostatniego udziału suma przekroczy dopuszczalny limit ($3N$), uwzględnia się odpowiedni ułamek ostatniego udziału. Bez takiej modyfikacji algorytm wyboru najlepszych publikacji zgłoszonych do ewaluacji stanie się niesłychanie skomplikowany (problem tzw. algorytmu plecakowego).
3. W § 31 potrzebne jest doprecyzowanie ust. 12, ponieważ iloczyn liczby opisów wpływu przez B może być liczbą niecałkowitą: np. dla 3 opisów wpływu i $B=0,5$ mamy: $3 \times 0,5 = 1,5$ (część cywilna), $3 \times 0,5 = 1,5$ (obronność). Po zaokrągleniu „w górę do liczby całkowitej” (zgodnie z ust. 14) otrzymuje się 4 opisy wpływu zamiast 3. Postuluje się zatem przyjęcie zapisu o zwykłym zaokrągleniu (do najbliższej liczby całkowitej), a w przypadku $B=0,5$ zaokrąglenie „w górę” dla części cywilnej oraz „w dół” dla części związanej z obronnością i bezpieczeństwem państwa. Wynika to z faktu, iż $B=0,5$ jest przypadkiem granicznym, a w większości przypadków $B < 0,5$ i częścią dominującą będzie część cywilna.
4. Postuluje się odejście od miary liczby cytowań, jako jednej miary jakości publikowanych badań naukowych i rozważenie możliwości przywrócenia doniosłości

cytowań (czyli różnicowania cytowań w zależności od tego, gdzie zostały przywołane).

III Uwagi w dziedzinie: Sztuka

Rodzaje osiągnięć artystycznych uwzględnianych w ocenie poziomu artystycznego prowadzonej działalności naukowej w zakresie twórczości artystycznej i liczba przyznawanych za nie punktów.

Wnioskuje się o zweryfikowanie brzmienia następujących zapisów w Załączniku nr 1. do rozp. MNiSW z dn. 22 lutego 2019 r. (poz. 392):

1. DYSCYPLINA ARTYSTYCZNA SZTUKI TEATRALNE I FILMOWE

Grupa 1, punkt 3 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo muzyki do spektaklu teatralnego, muzycznego lub telewizyjnego oraz do filmu; (*1)*

Grupa 2, punkt 2 otrzymałby brzmienie:

*indywidualna wystawa dzieł multimedialnych lub fotograficznych zorganizowana przez instytucję kultury; (*2)*

Grupa 3,

punkt 2 otrzymałby brzmienie:

rola drugoplanowa (z wyłączeniem epizodów i statystowania) (*4) w filmie, serialu telewizyjnym lub spektaklu teatralnym, muzycznym lub telewizyjnym;

punkt 3 otrzymałby brzmienie:

reżyseria dubbingu lub słuchowiska, pierwszoplanowa rola w dubbingu lub słuchowisku, audiobook wydany na dowolnym nośniku lub rola w dokumencie fabularyzowanym (z wyłączeniem epizodów i statystowania); (*4)

punkt 4 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo scenariusza filmowego w realizacji; (*3)*

lub zostaje zupełnie wyeliminowany:

~~*autorstwo scenariusza filmowego przyjętego do realizacji;*~~

Grupa 4, punkt 2 otrzymałby brzmienie:

*udział w jury konkursu lub festiwalu teatralnego, filmowego lub z zakresu fotografii (o zasięgu co najmniej ogólnopolskim) zorganizowanych poza ewaluowanym podmiotem przez renomowaną instytucję kultury. (*2)*

2. DYSCYPLINA ARTYSTYCZNA SZTUKI MUZYCZNE

Grupa 1,

punkt 1 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo utworu muzycznego (*1) lub choreografii na dużą obsadę wykonawczą (powyżej 15 wykonawców), upublicznionego przez wykonanie, (*3) wydanie, nagranie lub emisję;*

punkt 4 otrzymałby brzmienie:

*pierwszoplanowa rola w spektaklu muzycznym, baletowym lub tanecznym; (*1)*

punkt 6 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo zrealizowanego projektu instrumentu muzycznego; rekonstrukcja zabytkowego, instrumentu lub utworu muzycznego; (*1)*

Grupa 3:

punkt 1 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo utworu muzycznego, w tym elektronicznego i multimedialnego, lub choreografii na mniejszą obsadę wykonawczą (soliści lub zespoły kameralne do 15 wykonawców łącznie)(*1a) upublicznionego (*3) przez wykonanie, wydanie, nagranie lub emisję;*

punkt 2 otrzymałby brzmienie:

*drugoplanowa rola w spektaklu muzycznym, baletowym lub tanecznym; (*1)*

punkt 4 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo ścieżki dźwiękowej, nagranie lub reżyseria dźwięku form fonograficznych, audiowizualnych, teatralnych, telewizyjnych lub filmowych; (*1)*

Grupa 4:

punkt 1 otrzymałby brzmienie:

*udział w jury konkursu lub festiwalu muzycznego o zasięgu co najmniej ogólnopolskim, zorganizowanych poza ewaluowanym podmiotem przez renomowaną instytucję kultury; (*2)*

w rubryce punktacji brak 200 punktów w przypadku osiągnięcia wybitnego!!! (*1c)

3. DYSCYPLINA ARTYSTYCZNA SZTUKI PŁASTYCZNE I KONSERWACJA DZIEŁ

SZTUKI

Grupa 1 otrzymałaby brzmienie:

*indywidualna autorska wystawa, w tym retrospektywa dorobku artystycznego1), prezentująca dzieła plastyczne lub dzieła konserwatorskie (*1). zorganizowana w renomowanym ośrodku artystycznym albo w renomowanej instytucji kultury;*

Grupa 2:

punkt 2 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo upublicznionego (*3) dzieła plastycznego z zakresu fotografii, malarstwa, rzeźby, grafiki, scenografii, opracowania plastycznego filmu lub postprodukcji obrazu filmowego;*

punkt 3 otrzymałby brzmienie:

*autorstwo upublicznionego (*3) dzieła plastycznego z zakresu sztuk projektowych, w tym wzornictwa przemysłowego, architektury wnętrz, architektury krajobrazu lub projektowania kostiumów;*

Grupa 3:

punkt 2 otrzymałby brzmienie:

*indywidualna autorska wystawa prezentująca dzieła plastyczne, w tym fotograficzne lub dzieła konserwatorskie (*1) zorganizowana w galerii prowadzonej przez ewaluowany podmiot;*

UZASADNIENIA:

- *1 Z niewiadomych powodów kilka rodzajów osiągnięć nie wchodzi w zakres oceny. Na przykład: muzyka do filmu, spektakl baletowy, spektakl taneczny, rekonstrukcja utworu muzycznego, ścieżka dźwiękowa, dzieło konserwatorskie. Punkty oznaczone: *1 wskazują korektę.
- *1a – w dotychczasowym zapisie jest albo mniejszy skład niż 15 osób albo większy niż 15 osób; w trosce o skład strictly 15-osobowy dodajemy słowo *włącznie*.
- *1c - we wszystkich pozostałych dyscyplinach: sztukach teatralnych i filmowych oraz plastycznych i konserwatorskich punktacja ta istnieje;
- *2 **Instytucja artystyczna** ma ściśle określoną definicję: *instytucjami artystycznymi są instytucje kultury powołane do prowadzenia działalności artystycznej w dziedzinie teatru, muzyki, opery, tańca, z udziałem twórców i wykonawców, a w szczególności: teatry, filharmonie, opery, operetki, orkiestry symfoniczne i kameralne, zespoły pieśni i tańca oraz zespoły chóralne.* Ustawa jasno określa charakter instytucji artystycznych. W szczególności sposób określa też sposób pracy w takich instytucjach, tj. działalność kulturalna organizowana jest tam w oparciu o sezony artystyczne, na które ustala się plany repertuarowe. Problem w tym, że nie tylko instytucje artystyczne są organizatorami zdarzeń artystycznych. Wiele wartościowych projektów realizowanych jest przez inne instytucje kultury jak: np. instytucje filmowe, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, galerie sztuki oraz ośrodki badań twórczych. Charakter pracy w takich instytucjach różni się od pracy w instytucjach artystycznych - nie ma tam powodu opierać działalności o sezony (artystyczne), jak ma to miejsce w instytucjach artystycznych. Niestety te *inne - nieartystyczne* instytucje nie są akceptowane jako organizatorzy w ocenie osiągnięć artystycznych mimo wysokiego poziomu projektów i działań przez nie podejmowanych. Pojawia się też kwestia teatrów nieinstytucjonalnych, stowarzyszeń i stowarzyszeń jako organizatorów imprez artystycznych. Projekty realizowane przez wyżej wymienionych były dotychczas odrzucane mimo ich wysokiego poziomu, ważnych założeń i znaczących efektów.

Wnioskujemy o zmianę pojęcia *instytucji artystycznej* na *instytucję kultury* w dyscyplinach teatralnych i filmowych oraz dyscyplinie sztuk muzycznych. Tym bardziej, że w grupie 4 punkcie 1 w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji funkcjonuje już pojęcie *instytucji kultury*. Propozycje zmian:

- *3 W dziedzinie sztuki pojęcie **upublicznienie** (w rozumieniu - *prezentacja publiczna*) stanowi podstawę do kwalifikowania i oceny osiągnięcia. Jest niezbędnym uwarunkowaniem dzieła artystycznego. Zdarza się, że niektóre projekty muzyczne, plastyczne, podobnie jak filmowe i teatralne powstają, ale z różnych powodów nie pozostają udostępnione dla publiczności. Przyzwolenie na dopuszczenie tego rodzaju osiągnięć do włączenia w ocenę ewaluacyjną może sprzyjać nadużyciom i manipulacji. Stąd wniosek o zmiany w zapisach Załącznika nr 1.
- *4 Albo *epizody i statystowanie*, albo *epizodyści i statyści*, poza tym epizody i statystowanie to nie są role drugoplanowe, można byłoby pominąć to uszczegółowienie; ekspert winien znać różnicę między tymi pojęciami.

Komisja Ewaluacji Nauki stoi na stanowisku, iż powyższe postulaty przyczynią się do udoskonalenia zapisów rozporządzenia o ewaluacji jakości działalności naukowej i wnosi o uwzględnienie tych postulatów w ostatecznej wersji rozporządzenia.

